
	<p>МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ</p> <p>Кафедра економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики</p>	
---	--	---

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
Викладач	Ніколаєв Ігор Володимирович, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики
Контактний телефон	+38(096) 385-18-22
Е-mail	nikolaieviv@kntu.kr.ua
Обсяг та ознаки дисципліни	<p>Обов'язкова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 28 годин, практичні заняття – 14 годин, самостійна робота – 78 години. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2022.</p>
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	потребує базових знань з економічної теорії, вищої та прикладної математики, інформатики, економетрики та оптимізаційних методів і моделей, економіки підприємства, менеджменту, інформаційних систем та технологій.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічна діагностика та інформаційні технології» є формування у здобувачів системи спеціальних теоретичних знань, умінь та практичних навичок щодо використання методичного апарату економічного діагностування для визначення стану суб'єкта господарювання і формування аналітичної інформації, необхідної для прийняття своєчасних та обґрунтованих управлінських рішень.

Завдання вивчення дисципліни «Економічна діагностика та інформаційні технології»: надання базових знань щодо різних видів економічної діагностики та особливостей їх проведення залежно від цілей та напрямів; опанування комплексу спеціальних методів і моделей, а також сучасних програмних продуктів, що використовуються при проведенні комплексної діагностики фінансового стану підприємства; набуття навичок здійснення аналізу та використання результатів проведених досліджень для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Загальні компетентності

- ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- ЗК 5. Здатність працювати в команді;
- ЗК 6. Здатність розробляти та управляти проектами;
- ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні;
- ЗК 10. Здатність удосконалювати й розвивати професійний та інтелектуальний рівні в умовах становлення нової економіки.
- ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності

СК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень;

СК 3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки;

СК 4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження;

СК 5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку;

СК 6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси;

СК 7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання;

СК 9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері;

СК 10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем;

СК 11. Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення;

СК 12. Здатність здійснювати професійну та дослідницьку діяльність у сфері економіки праці та управління персоналом;

СК 15. Здатність визначати економічні тренди (в умовах нової економіки) та стратегічні пріоритети розвитку економічних систем в контексті соціальної відповідальності та сталого розвитку суспільства.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем;

ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень;

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень;

ПРН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань;

ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами;

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів;

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти діагностики конкурентоспроможності та управлінської діяльності підприємства			
1	Тема 1. Економічна діагностика: сутність, призначення, характеристика Сутність економічної діагностики. Види економічної діагностики. Інструментарій в економічній діагностиці. Методи діагностичних досліджень.	9	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести
2	Тема 2. Економічна діагностика на регіональному та галузевому рівнях Економічна діагностика розвитку регіонів України. Виділення ключових чинників успіху в галузі та їх оцінка. Чинники, що ґрунтуються на науково-технічних перевагах, організації виробництва, маркетингових нововведеннях. Узагальнення отриманих результатів за попередніми етапами. Оцінка привабливості та перспектив розвитку галузі. Методи діагностики галузей. Аналіз можливостей структурних трансформацій.	9	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести
3	Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства Діагностика зовнішнього середовища непрямого впливу. Діагностика зовнішнього середовища безпосереднього впливу. Методики діагностики галузі. Оцінка конкурентного середовища галузі. Галузеві ключові фактори успіху. Аналіз привабливості галузі та визначення її перспектив.	10	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести
4	Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності підприємства та продукції Конкурентоспроможність підприємства: сутність і методологічні проблеми визначення. Визначення конкурентоспроможності методом, заснованим на теорії ефективної конкуренції. Оцінка конкурентної позиції фірми методом конкурентних переваг. Конкурентний статус фірми і його оцінка. Порівняльний аналіз конкурентоспроможності підприємств (рейтингова оцінка). SWOT-аналіз підприємства як діагностична процедура. Конкурентоспроможність продукції: суть, показники визначення. Діагностика	10	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести

	показників конкурентоспроможності продукції. Фактори конкурентоспроможності товарів, їх діагностика. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції.		
5	Тема 5. Управлінська діагностика Управлінська діагностика: сутність, алгоритм діагностичного обстеження. Діагностика структури управління. Характеристика структури та якості управлінського персоналу. Інформаційно-технологічна діагностика процесів управління.	12	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести
6	Тема 6. Діагностика потенціалу підприємства та економічної культури Сутність потенціалу підприємства. Методи і форми діагностики потенціалу підприємства. Діагностика потенціалу підприємства на основі рейтингового аналізу. Культура підприємства: її сутність та значення. Особливості й механізм діагностики економічної (корпоративної) культури підприємства.	10	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести
Змістовий модуль 2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства та використання інформаційних технологій			
7	Тема 7. Діагностика майна та ринкова ціна підприємства Сутність та концептуальні підходи до майнової оцінки підприємства. Витратна оцінка майна та підприємства. Аналогова оцінка підприємства. Дохідний підхід до оцінки бізнесу.	10	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести
8	Тема 8. Фінансова діагностика Сутність фінансової діагностики. Діагностика фінансового стану підприємства. Діагностика банкрутства.	10	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести
9	Тема 9. Діагностика економічної безпеки підприємства Сутність економічної безпеки. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства.	10	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести
10	Тема 10. Діагностика ризику Підприємництво і ризик. Види економічних ризиків на сучасному підприємстві. Аналіз ризику. Процедура оцінки агрегованого ризику діяльності підприємства.	10	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести
11	Тема 11. Комп'ютерна діагностика Використання методів статистичної обробки даних на ПК. Оцінка зв'язку між економічними показниками. Операційний	10	Контрольні запитання, підготовка мультимедійної презентації, тести

	аналіз на ПК.		
12	Тема 12. Інформаційні системи та їх значення для економічної діагностики Інформаційні системи: характеристика, етапи розвитку. Класифікація та структура інформаційних систем. Автоматизовані ІС у фінансових і банківських установах. Принципи створення і функціонування ІС у фінансово-кредитних установах.	10	Контрольні запитання, опрацювання індивідуальних тем, завдання, тести
	Разом	120	

5. Система оцінювання та вимоги

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач.

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» – здобувач вищої освіти має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «не зараховано» – здобувач вищої освіти має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається. При виставленні загальної оцінки за іспит враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Економічна діагностика : підруч / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 284 с.

2. Соколенко В. А., Лінькова О. Ю. Основи управлінського консультування : навч.-метод. посіб. Харків : НТУ «ХП», 2018. 216 с.

3. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика. 2-ге вид.: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 456 с.
4. Синиця Т. В., Осьмірко І. В. Економічна діагностика : навч.-метод. посіб. Харків : ХНПУ, 2017. 184 с.
5. Авраменко В. С., Авраменко А. С. Проектування інформаційних систем : навч. посіб. Черкаси : Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2017. 434 с.
6. Сорока П.М., Харченко В.В., Харченко Г.А. Інформаційні системи і технології в управлінні організацією: Навч. посіб. – Київ: ЦП «Компринт», 2019. 518 с.
7. Thore S., Tarverdyan R. Diagnostics for a Globalized World || The Theory of Economic and Social Policy Reconsidered, 2015. 256 p.
8. Information Systems for Business and Beyond : Open Textbooks / Bourgeois, David T.; Smith, James L.; Wang, Shouhong; and Mortati, Joseph. Biola University, 2019. URL : <https://digitalcommons.biola.edu/open-textbooks/1>

Додаткові

9. Ніколаєв І. В., Коваль Л. А., Василенко Д. В. Контролінг в системі управління підприємствами АПК. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/114.pdf (дата звернення: 26.05.2021). DOI: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8580>
10. Economic diagnostics in ensuring of competitiveness the economic entities / Bezpartochnyi M., Britchenko I., Jarosz P. *Conceptual aspects management of competitiveness the economic entities* : collective monograph ; edited by M. Bezpartochnyi, I. Britchenko. Higher School of Social and Economic (Poland). Przeworsk : WSSG, 2019. P. 10–19.
11. Ніколаєв І. В., Вишневська В. А., Жовновач Р. І. Підходи до розробки інформаційно-аналітичної системи для прийняття управлінських рішень на підприємстві. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2019. Вип. 2 (35). С. 159–168. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/2\(35\)/18.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/2(35)/18.pdf) (дата звернення: 20.12.2020). DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2019.2\(35\).159-168](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2019.2(35).159-168)
12. Вишневська В. А., Ніколаєв І. В. Вплив ризиків на показники ефективності діяльності промислових підприємств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2018. Вип. 33. С. 211–218. DOI: <https://doi.org/10.32515/2413-340X.2018.33.211-218>
13. Кривов'язюк І. В. Концептуальна модель та принципи діагностики потенціалу фінансово-економічної стійкості корпорації. *Науковий журнал «Молодий вчений»*, № 3 (55), березень, 2018 р. С. 354–358.
14. Економіко-математичне моделювання. Математичне програмування / М. М. Семко, М. М. Пискун, В. І. Панченко, В. В. Лаговський. Ірпінь : Національний ун-т ДПС України, 2018. 240 с.
15. Швиданенко Г. О., Олексюк О. І. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства : монографія. Київ : КНЕУ, 2017. 192 с.
16. Guryanova L., Nikolaiev I., Zhovnovach R., Milevskiy S., Ivakhnenko O., Panasenko O., Prokopovych S., Chagovets L., Vasylenko D., Rudachenko O.

Modeling of the enterprise functioning stability using the automatic control theory apparatus. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2017. Vol. 4, Issue 3 (88). P. 45–55. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2017.108936>

17. Приймук О., Філюк Ю. Методичні підходи щодо діагностики фінансового стану підприємства. *Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління»*. 2016. Вип. 36. С. 231–240.

18. Скриньковський Р. М., Павловські Г. Діагностика в системі менеджменту підприємства. *Проблеми економіки*. 2016. №3. С. 199–205.

19. Жукевич С. М. Діагностика фінансово-економічної стійкості суб'єкта господарювання: концептуальний підхід. *Всеукраїнський наукововиробничий журнал «Інноваційна економіка»*. 2016. №5-6. С. 206–211.

20. Сарай Н. І. Економічна діагностика : навч. посіб. для студ. спец. «Економіка підприємства» усіх форм навч. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 165 с.

21. Яцкевич І. В. Економічна діагностика : навч. посіб. Одеса : Бондаренко М. О., 2015. 291 с.

22. Управлінський консалтинг : підруч. / М. Ф. Безкровний, М. Ф. Кропивко, Ю. І. Палеха, Т. Д. Іщенко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2015. 336 с.

23. Ткачик Ф. П. Податкове консультування : навч. посіб. Тернопіль : Вектор, 2015. 252 с.

24. Нусінова О. В., Семеняка Т. В. Експрес-діагностика фінансового стану підприємства з метою попередження кризи. *Управління розвитком*. 2015. №2 (180). С. 65–70.

25. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичній інструментарій. Київ, 2015. 390 с.

26. Скриньковський Р. М. Діагностика фінансового, виробничого, трудового, соціально-економічного та інноваційно-інвестиційного потенціалів і аналіз потенційних ризиків підприємства в умовах невизначеності. *Проблеми економіки*. 2015. №2. С. 186–193.

27. Гамалій В. Ф., Ніколаєв І. В., Замуренко Д. В. Інформаційні системи управління підприємствами та організаціями : метод. вказів. до вивч. дисц. для студ. всіх форми навч. за напрям. підг. 6.030502 “Економічна кібернетика” та 6.030507 “Маркетинг”. Кіровоград : КНТУ, 2015. 40 с.

28. Інформаційні системи в менеджменті : підруч. / В. О. Новак, В. В. Матвеев, В. П. Бондар, М. О. Карпенко. Київ : Каравела, 2014. 536 с.

29. Посилкіна О. В., Світлична К. С. Економічна діагностика : навч. посіб. для студ. екон. спец. Харків : Вид-во НФаУ, 2014. 333 с.

30. Карпенко Н. В. Економічна діагностика : навч.-метод. посіб. Київ : АПСВТ, 2014. 109 с.

31. Інформаційні системи і технології : навч. посіб. / П. М. Павленко, С. Ф. Філоненко, К. С. Бабіч та ін. Київ : НАУ, 2013. 324 с.

32. Бабицький А. Ф. Методологія аналізу економічних процесів і управління. Київ : МАУП, 2013. 125 с.

33. Яценко Р. М., Ніколаєв І. В. Інформаційні системи в логістиці : навч. посіб. Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. 232 с.

34. Кузьмін О., Мельник О. Економічна діагностика : навч. посіб. Київ :

Знання, 2012. 318 с.

35. Інформаційні системи управління підприємствами та організаціями : метод. вказів. до викон. лабор. робіт для студ. всіх форм навч. за напрям. підг. 6.030502 “Економічна кібернетика” та 6.030507 “Маркетинг” / В.Ф. Гамалій, І. В. Ніколаєв, Н. В. Ропай, Г. В. Кушнірова та ін. Кіровоград : КНТУ, 2012. 68 с.

Інформаційні ресурси

1. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12.07.2001 №2658-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14> (дата звернення 12.08.2022).

2. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 12.07.2022).

3. Фінансовий аналіз українських компаній : веб-сайт. URL: http://www.sokrat.com.ua/ua/private/index_ifg (дата звернення 12.07.2022).

4. Фінансова звітність зарубіжних компаній : веб-сайт. URL: <https://www.corporateinformation.com/#> (дата звернення 12.07.2022).

5. Центральноукраїнський національний технічний університет : веб-сайт. URL: <http://www.kntu.kr.ua> (дата звернення 12.07.2022).

6. Репозитарій Центральноукраїнського національного технічного університету : веб-сайт. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua> (дата звернення 12.07.2022).

7. Дистанційна освіта ЦНТУ : веб-сайт. URL: <http://moodle.kntu.kr.ua> (дата звернення 12.07.2022).

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики, Протокол № 1 від «15» серпня 2022 р.